

ELŐTERJESZTÉS	
Előterjesztő:	
	Dr. Papp László
Tárgy:	
	Bírósági ülnökök soron kívüli megválasztása
Iktatószám:	
	SZER-37147/2025
Ügyintéző:	
	Szabóné dr.Ungvári Andrea
Feladatot jelent:	
	Lukácsné dr. Kiss Viktória, Dr. Papp László
Véleményező bizottságok:	
	Közygűlés, Űgyrendi Bizottság
Törvényességi véleményezés ideje:	2025.03.20
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Dr. Nyéki Zsófia

Mellékletek:	
	A határozati javaslat 1. melléklete
	A határozati javaslat 2. melléklete
	Az előterjesztés melléklete

Tisztelt Közgyűlés!

Magyarország Alaptörvénye rögzíti a bírósági ülnökök igazságszolgáltatásban való részvételének alapelvét, így lehetőséget ad arra, hogy törvény által meghatározott ügyekben és módon a hivatásos bírák mellett laikus bírák is részt vegyenek az ítélezésben. Az Alaptörvény indokolása szerint a bírósági ülnökrendszer fenntartásának indoka a jogi megfontolásokon túli mérlegelési szempontok becsatornázásának biztosítása az ítélezésben.

Az igazságszolgáltatás független működésének biztosításaképp a hivatásos bírák mellett a bírósági ülnökök is függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók. A bírósági ülnökök megbízatásukat az irányadó törvényi rendelkezések alapján választással nyerik el.

Az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke – az ítélezés folyamatosságához szükséges feltételek biztosítása és a bíróságok által igényelt létszámú ülnök rendelkezésre állása érdekében – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 217. § (4) bekezdése alapján soron kívüli bírósági ülnökválasztás kiírását kezdeményezte a köztársasági elnöknel.

Magyarország köztársasági elnöke a 308/2024. (XII. 12.) KE határozatával a bírósági ülnökök soron kívüli választását 2025. január 2. napja és 2025. március 31. napja közé eső időtartamra tűzte ki. Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés) feladata, hogy ezen időintervallumon belül megválassza a Debreceni Járásbíróság és a Debreceni Törvényszék meghatározott számú ülnökét.

Az OBH elnökének a megválasztandó ülnökök számának megállapításáról szóló 97.SZ/2024. (XII. 4.) OBHE határozata alapján a bírósági ülnökök 2025. évi soron kívüli választása keretében a Közgyűlésnek

- **a Debreceni Járásbíróságra** a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 680. § (5) bekezdésének megfelelő, **a fiatalkorúak büntetőügyeiben eljáró 3 ülnök,**
- **a Debreceni Törvényszékre** a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 510. §-a szerinti, **munkaügyi perben eljáró 2 ülnök,** valamint
- **a Debreceni Törvényszékre** a Be. 680. § (5) bekezdésének megfelelő, **a fiatalkorúak büntetőügyeiben eljáró 1 ülnök**

megválasztásáról kell döntenie.

Az ülnökjelöltek listáját az előterjesztés melléklete tartalmazza. A Közgyűlés döntését megelőző jelölési folyamatról és a választási eljárás szabályairól a Bjt. rendelkezik.

I. A jelölés folyamata

A Bjt. 213. § (1) bekezdése alapján a bírósági ülnököket a bíróság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok, a bíróság illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és az egyesületek – kivéve a pártokat – jelölik.

A Bjt. 213. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a fiatalkorúak büntetőügyeiben eljáró bíróság

- a) pedagógus ülnökeit a bíróság illetékességi területén működő alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézmények tantestületei,
- b) nem pedagógus ülnökeit az egyesületek - kivéve a pártokat -, a foglalkozásuk szerinti érdekképviseleti szervek, valamint őket a Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja szerinti munkakörben foglalkoztató, vagy korábban foglalkoztató szervezetek jelölik.

A Bjt. 213. § (4) bekezdése értelmében a munkaügyi bíróságként eljáró bíróság ülnökeit elsősorban a munkavállalók és munkaadók érdekeképviselői szervei jelölik.

II. A jelölési eljárás előkészítése és lebonyolítása érdekében elvégzett feladatok

A bírósági ülnökök jelölésére jogosult személyek és szervezetek megfelelő tájékoztatása érdekében a 2025. évi soron kívüli bírósági ülnökválasztásról szóló hirdetmény, a jelöléshez és a jelölés elfogadásához szükséges valamennyi nyomtatvány, valamint a bírósági ülnökök jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztató közzétételre került a www.debrecen.hu internetes portálon.

III. Az ülnökválasztás szabályai

A Bjt. 215. § (1) bekezdése alapján a járásbíróság ülnökeit a bíróság székhelye szerint illetékes helyi önkormányzat, illetve települési nemzeti önkormányzat képviselő-testülete, a törvényszék ülnökeit a vármegyei (fővárosi), illetve megyei jogú városi képviselő-testület és a területi nemzeti önkormányzatok képviselő-testületei választják meg.

A Bjt. 212. § (1) bekezdése szerint bírósági ülnöknek az a 30. évét betöltött magyar állampolgár választható meg, aki nem áll a cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése alapján az ülnök nem lehet tagja pártnak, és politikai tevékenységet nem folytathat. A Bjt. 214. § (5) bekezdése értelmében egy jelölt kizárólag egy bírósághoz választható meg ülnökké. A Bjt. 220. § (1) bekezdés d) pontja alapján az ülnök megbízatása megszűnik a 70. év betöltésével.

A Be. 680. § (5) bekezdésében rögzített különös feltétel szerint a fiatakorú elleni büntetőeljárásban ülnökként kizárólag

- a) pedagógus,
- b) pszichológus, vagy
- c) a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. § 10. pontja értelmében a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át a bíróságok ülnökeinek megválasztása. A Mötv. 50. §-a alapján a törvény által a képviselő-testület hatáskörébe utalt választáshoz minősített többség szükséges.

A Mötv. 46. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt feltétel fennállásának hiányára tekintettel, azaz a választás zárt ülésen való tárgyalására irányuló érintetti kérelem hiányában a képviselő-testület a határozati javaslatról nyilvános ülésen dönt.

IV. A választást követően elvégzendő feladatok

A megválasztott ülnökök névjegyzékét és a jelöltek elfogadó nyilatkozatait a polgármester a választást követően haladéktalanul átadja a bíróság elnökének. Az ülnökök megbízólevelét a polgármester állítja ki, a megbízólevél nyomtatványáról az Országos Bírósági Hivatal gondoskodik, és azokat a törvényszékekhez juttatja el. Az ülnökök eskütételének megszervezéséről az illetékes bíróság elnöke gondoskodik.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése

a polgármester előterjesztésére a 2011. évi CLXII. törvény 215. § (1) bekezdése, valamint a 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 10. pontja alapján

1./ megválasztja bírósági ülnöknek

a) a Debreceni Járásbíróságra az 1. mellékletben,

b) a Debreceni Törvényszékre a 2. mellékletben

megjelölt személyeket.

2./ Felkéri a Szervezési Osztály vezetőjét, hogy értesítse az érintetteket az 1. pontban foglalt döntésekről, a megbízóleveleket készítse elő, továbbá a személyes adatok kezelése céljának megszűnésére tekintettel postai szolgáltató útján juttassa vissza a Közgyűlés számára benyújtott hatósági erkölcsi bizonyítványokat a megválasztásra nem került ülnökjelöltek részére.

Határidő: azonnal

Felelős: a Szervezési Osztály vezetője

3./ Felkéri a polgármestert, hogy a megbízóleveleket írja alá, továbbá a megválasztott ülnökök névjegyzékét és elfogadó nyilatkozataikat adja át az érintett bíróságok elnökei számára.

Határidő: azonnal

Felelős: a polgármester

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges!

Debrecen, 2025. március 20.

Dr. Papp László
polgármester